

Mila Lippke

De Poppenverzamelaar

LITERAIRE THRILLER

Vertaald door Adri de Jong

Uitgeverij de Rode Kamer

Oorspronkelijke titel: Der Puppensammler

© Oorspronkelijke tekst Ullstein Buchverlage GmbH, Berlijn

Verschenen bij List Taschenbuch Verlag 2007

© Nederlandse vertaling Adri de Jong en

uitgeverij de Rode Kamer 2008

Redactie Ton Lelieveld en Sytzke Funcke

Omslagontwerp Rolf van Kammen

Lay out Rough Design, Haarlem

Druk- en bindwerk Uniprint International, Budapest

1e druk maart 2008

ISBN 9789078124092

NUR 305

www.rodekamer.nl

Voor Len en Martin

En wij vrouwen zitten hier maar, zitten vanaf ons zeventiende
almaar te wachten en te hopen, en zien verlangend uit terwijl
we doelloos tobben, dag in dag uit, over de vraag of de man
nog komt die genoeg van ons houdt om zich te ontfermen over
onze hulpeloosheid ... En tijdens al die lange, eindeloze
dagen ... die trage uren, elk zestig minuten lang, alleen maar
voelen dat je ouder wordt, merkend dat de tijd verstrijkt en de
hoop elk jaar minder wordt.

FANNY LEWALD

Was ik iemand die jagen zou,
Of was ik een soldaat,
Als ik een man was in plaats van vrouw,
De hemel gaf me raad.
Nu moet ik slechts mooi zijn, puur en rein,
Als een gehoorzaam kind.
En mag slechts mijn haren, lang en fijn
Laten wapperen in de wind.

ANNETTE VON DROSTE-HÜLSHOFF

Door het venster scheen de zon de kamer binnen. De stralen maakten de rondwarrelende stofdeeltjes in de lucht zichtbaar en vielen op de naakte vrouw op het bed. Ze lag met haar hoofd schuin opzij en haar licht gebogen armen naast haar lichaam.

Haar naaktheid stoorde hem. Het leek hem beter zoveel mogelijk huid te bedekken. Hij trok het onderbroekje over haar voeten en dijen omhoog, tot de stof haar schaamstreek bedekte. De zijde ritselde tussen zijn vingers. Om het broekje ook van achteren over de heupen te kunnen trekken, moest hij haar achterste optillen. Toen zijn handpalmen haar huid aamraakten, ging er een siddering door hem heen. Hij liet de vrouw los en probeerde zijn vingers onder controle te krijgen. Zijn blik zwierf over het ontblote lichaam. De borsten waren klein en stevig en zouden in het korset passen zodra hij het zou kunnen opbrengen haar vast te pakken.

Toen dacht hij aan zijn handschoenen. Met zijn handen in het leer lukte het hem het korset om de buik van de vrouw te leggen. Hij draaide haar bovenlichaam opzij. Zijn vingers trachtten tevergeefs de veters door de oogjes te rijgen, daarom deed hij zijn handschoenen weer uit. Bij de gedachte aan de vreemde huid, waarvan hij slechts door een paar laagjes stof werd gescheiden, begon hij te transpireren. Een druppel zweet viel van zijn voorhoofd op de rug van de vrouw en liet een vlek op de zijde achter. Eén ogenblik lang was alles geruïneerd, maar hij stelde zich gerust: die vlek zou weer verdwijnen.

De huid van het décolleté, van de armen, kuiten en voeten tekende zich scherp af tegen de kuisheid van de lingerie. De zijden kousen rolde hij één voor één over haar benen omhoog en zette ze met kousenbanden vast aan haar dijbenen. Nu volgde de hoepelrok, die hij haar moeizaam aantrok. Een staaldraad bleef aan een van de zijden kousen hangen en trok er een gat in. Nu was het hele plaatje bedorven. Gelukkig vond hij in de commode nog een paar kousen. De voeten stak hij in knooplaarsjes van wit leer

met een hakje. De japon wilde hij eerst over haar benen omhoog schuiven, maar de omgekeerde weg bleek eenvoudiger. Met de armen had hij problemen; hij kon ze niet in de mouwen buigen en haar vingernagels raakten verstrikt in de ruches van de bandjes. Hij beet op zijn tong van de inspanning. Hij proefde bloed.

Opnieuw draaide hij haar om, zodat hij nu de rij knoopjes op haar rug kon sluiten. Met de knoopjes bij de kraag was hij een tijdje bezig. Nu ontbraken alleen nog de kanten handschoenen. Zorgvuldig stak hij één voor één haar vingers erin. Eindelijk was het lichaam perfect. Alleen het gezicht met de puistjes, die gesprongen adertjes en kringen om haar ogen stoorden hem. Met een kwastje bracht hij over haar wangen, neus en voorhoofd een laagje transparant poeder aan dat stoffig rook en kruimelde. Zorgvuldig vermeed hij het wit van de japon te bezoedelen. Van het nachtkastje pakte hij een kam, die hij even in zijn hand woog. Het hoorn waaruit deze was gesneden, vertoonde geen enkele broze plek, want hij had er de afgelopen jaren regelmatig olie op gesmeerd.

Zijn hand trilde weer toen hij met de kam door het lange blonde haar van de vrouw ging, dat hij op de deken had uitgespreid. De tanden van de kam maakten aanvankelijk scheidingen tussen de afzonderlijke strengen, maar zodra ze erdoorheen waren, vloeiden de strengen weer samen. Het was scheiden en samenvloeien. Hij herhaalde de beweging een paar keer. De kam bleef even steken en er kwamen een paar haren mee. Onbewust trok hij zijn hoofd tussen de schouders. De vrouw bewoog zich niet.

Langzaam werd de lucht in de kamer warmer. De zon stond nu een stuk hoger en deed het haar van de vrouw glanzen, zodat het op de vacht van zijn hond leek. Hij legde zijn hand erop. Het leek alsof het eronder ademde.

Tot nu toe was alles zoals in zijn herinnering. De vrouw zag eruit als een bruid. Zedig bedekt als de meubels met de hoezen in de kamer. Met lichtblauwe ogen keek ze hem aan. De pupillen

vertroebeld door een vleugje groen. Toen hij zich over haar heen boog om zijn neus in haar vacht te begraven, steeg er een geur van haar op die hij meteen herkende. Het was de lucht van bederf.

‘Eerst hebben ze de lijken opengesneden en daarna hebben de medisch studenten het onderlijf van de kraamvrouwen onderzocht. Met hun blote handen’, zei Cecilie terwijl Elsa een stuk reerug op haar bord legde.

‘Walgelijk.’ Mevrouw Geschwandter vertrok haar gezicht. Baron Zu Staufenfels kuchte in zijn servet.

‘Het is de infectie!’ legde Cecilie uit. ‘Daarom sterven er zo veel vrouwen aan kraamvrouwenkoorts.’

Ze pakte haar mes en vork. De heften waren versierd met de verstrengelde initialen van haar vader, MB van Malte Blum. Toen ze de korst van het vlees afsneed en die op de gouden rand van haar bord schoof, maakte het bestek een schrapend geluid op het porselein.

‘Mag ik?’ Met haar dikke, rimpelige vingers greep mevrouw Geschwandter naar het stukje vlees en voerde het aan het hondje op haar schoot.

‘Laat het u smaken.’ De opmerking ontschoot Cecilie voor ze het wist. Onaangedaan aaide de echtgenote van de worstfabrikant haar hondje over zijn rug.

‘Dat was lekkertjes. Of niet Poppie?’ Zijn kleine roze tong likte over haar lippen. De baron verslikte zich. Cecilie onderwierp haar vingernagels aan een uitgebreid onderzoek.

‘Eigenlijk is het heel eenvoudig om een infectie te voorkomen’, ging ze verder, ‘maar je moet het wel weten. Dokter Semmelweis heeft ontdekt dat je je handen moet desinfecteren ...’ Er ging een pijnscheut door haar heen. Ze greep naar haar knie. Eén blik op

het gezicht van haar moeder vertelde haar wie haar onder tafel had geschopt.

‘Ik zou je willen verzoeken dit soort conversatie achterwege te laten’, berispte haar moeder haar. ‘Je verveelt je tafelgenoten.’

In werkelijkheid vond Cecilie het thema waarmee zij het gesprek sinds het hoofdgerecht gaande probeerde te houden, veel gepaster dan de uiteenzettingen van mevrouw Geschwandter tijdens het voorgerecht over de spijsvertering van Poppie.

‘Vertel liever over die prachtige roman die we aan het lezen zijn. Wat was ook alweer de titel? *Gravin Medusa*?’

‘*Lady Melusine*’, corrigeerde Cecilie haar.

‘Het punt waar ik nu ben beland’, kwebbelde haar moeder erop los, ‘daar gaat dit liefvallige meisje ... ik bedoel niet de lady, die is doortrapt ... het meisje komt bij een geheimzinnige deur en wil die openen, als ...’

Cecilie had volstrekt geen belangstelling voor dit soort lectuur. Ze las liever vakliteratuur over geneeskunde. Al vaak had ze getracht haar moeder ervan te overtuigen hoe belangrijk medische kennis is. Elisabeth Blum bleef echter bij haar mening dat een meisje van goede komaf alles moest weten van het huishouden en van handwerken en verder niets.

Met een gemaakte glimlach deed Cecilie wat er van haar gevraagd werd.

‘Vergeeft u mij mijn vrijmoedigheid’, wendde ze zich tot de baron rechts van haar.

‘Vrouwen vergeef ik alles, juffrouw.’ Zijn woorden klonken ingestudeerd. Hij maakte op haar overigens een geprikkelde indruk. ‘Er bestaat geen aanbiddelijker wezen dan de vrouw. Ik ben een groot bewonderaar van de gratie en schoonheid van het vrouwelijk geslacht.’

Het haar van baron Zu Staufenfels was opvallend licht. Zijn wimpers en wenkbrauwen leken wel bijna wit. Ze zouden hem het uiterlijk van een albino hebben verleend als zijn huid niet

zo goed doorbloed was geweest. Tegen de rode kleur van zijn gezicht stak zijn snor duidelijk af.

‘Ik zeg altijd dat de man de jacht toebehoort en de vrouw de dans.’ Zijn gekunsteld nasaal klinkende stem werkte Cecilie op haar zenuwen.

‘En hoe zit het dan met Diana, de godin van de jacht?’ De tegenwerping van Cecilie werd overstemd door een plotselinge hoestaanval van haar moeder.

‘De jonge graaf Von Weidburg heeft bij de jacht een voorkeur voor het gebruik van fretten, waarbij de konijnen door fretten uit hun hol worden gejaagd. Maar ik houd het liever op de sluipjacht’, verklaarde de baron, nu volledig in beslag genomen door zijn favoriete gespreksonderwerp: de jacht. De weinige keren dat Cecilie hem tot nu toe had ontmoet, waren alle gesprekken daar min of meer over gegaan.

‘Het is een onbeschrijflijk gevoel als je je langzaam en geluidloos in de richting van het wild beweegt’, ging hij verder.

‘Een heerlijk gevoel’, viel de heer Geschwandter hem bij. Hij was een boom van een man, zijn vrouw daarentegen was vooral klein en breed. Beiden maakten een lome indruk. Alleen hun hondje was beweeglijk. Onafgebroken vlogen zijn zwarte oogjes over de borden. Cecilie probeerde hem met een in jus gedoopte aardappel ertoe te bewegen op de met damast gedekte tafel te springen. Opgewonden bewoog zijn stompe staartje heen en weer. Maar steeds als hij probeerde te gaan staan en met zijn snuit in de richting van Cecilie snuffelde, duwde mevrouw Geschwandter hem terug op haar schoot.

Omdat de stalen draad van de tournure in haar achterste stak, ging Cecilie verzitten. Met de hoepelrok, die de opbollende cul de Paris op haar onderrug vormde, zag ze er weliswaar zeer modieus uit – zoals haar moeder steeds weer benadrukte – maar comfortabel was anders. Over de omvang van de cul ging het ook in het gesprek tussen mevrouw Blum en de echtgenote van

bankier Goldstein, die net in Parijs was geweest. De modezaken van Berlijn konden volgens haar niet tippen aan de warenhuizen van de Franse hoofdstad. Daar had ze dan ook de satijnen stof en de Brusselse kantgarnering voor haar ivoorkleurige blouse gekocht. Het satijn was het enige dat haar uiterlijk wat glans verleende. Voor het overige leek ze in de door gaslicht verlichte kamer net zo bleek als haar bovenkleding. Vermoedelijk leed ze aan bloedarmoede. Zo niet haar echtgenoot, die achterover leunde in zijn stoel en met draaiende bewegingen met zijn handen over zijn volumineuze buik streek. De uitdrukking op zijn gezicht verried pijn die wees op maagproblemen, vermoedelijk brandend maagzuur.

Beide echtparen waren graag geziene gasten in huize Blum en lieten van hun kant even vaak uitnodigingen voor een diner uitgaan. Cecilie drukte zich daar meestal voor, althans als dat maar enigszins mogelijk was. Ze keek naar buiten, de wijk *Tiergarten* in waar het donker werd. Haar gezicht weerspiegelde in de ruit, die haar contouren vervaagde. Lang staarde ze dwars door zichzelf heen in het langzaam wordende niets, tot het dienstmeisje Elsa de fluwelen gordijnen dichttrok. De kwasten dansten op denkbeeldige muziek en Cecilie wipte met haar voet op dat ritme op en neer. Haar blik bleef hangen op het violetkleurige behang, waarop tussen bloemenranken paradijsvogels dartelden die met hun lange snavels nectar uit bloemkelken zogen. Hoe vaak had ze al niet op deze stoel gezeten, maar het was de eerste keer dat haar die kleine vlinder opviel die nog maar net scheen te ontkomen aan een klap van de vleugel van een vogel. Ze voelde een tederheid voor het papieren insect in zich opkomen en tegelijk een verlangen naar vrijheid, een verlangen dat haar van haar stuk bracht.

Door met een lepel tegen zijn wijnglas te tikken, trok Cecilies vader ieders aandacht. Malte Blum was opgestaan en deed zijn best zijn gezicht een feestelijke uitdrukking te geven. Elisabeth Blum onderbrak haar gesprek met mevrouw Goldstein en ook de

anderen van het gezelschap zwegen.

‘Lieve vrienden. Dit kleine feestelijk samenzijn, dat op speciaal verzoek plaatsvindt’, op dit punt knikte haar vader naar de baron, ‘heeft een voor ons huis bijzondere aanleiding. Het verheugt me u, die mijn familie zo na aan het hart ligt, de verloving te mogen aankondigen van Bernhard baron Zu Staufenfels met mijn dochter Cecilie.’

De gasten applaudisseerden. Cecilie glimlachte beleefd. De baron knikte zonder op te staan. Ze keek hem van opzij aan. Nu was het officieel: spoedig zou zij barones worden. Ofschoon het die morgen al per brief aan alle bekenden en verwanten was meegedeeld, begreep ze pas nu hoe haar leven in de toekomst verbonden zou zijn met iemand die ze nauwelijks kende.

‘Gefeliciteerd!’ riep meneer Geschwandter over de tafel. Cecilie bloosde.

‘Wat leuk’, hoorde ze mevrouw Goldstein haar moeder toefluisteren. ‘Uw dochter is natuurlijk zeer verheugd.’

In werkelijkheid had echter de paniek zich van Cecilie meester gemaakt. Gelijktijdig vond ze zichzelf vanwege haar angsten kinderachtig en dom. De verbintenis met de acht jaar oudere baron maakte het haar mogelijk maatschappelijk hogerop te komen, wat anders onbereikbaar voor haar zou zijn.

‘Ik ben er buitengewoon trots op’, ging haar vader verder, ‘van nu af aan door een familieband met de hoogste kringen van de Berlijnse gemeenschap verbonden te zijn. Dat zal voor beide partijen een voordeel blijken.’

Hij genoot zichtbaar van dit ogenblik. Met vooruitgestoken borst stond haar vader daar, met rechte rug. Alleen het servet dat nog steeds in zijn kraag gestoken zat, verstoorde de feestelijke aanblik. Maar hij negeerde het trekken van zijn vrouw aan zijn rokkostuum en hief zijn glas.

‘Baron Zu Staufenfels, ik wil een toast uitbrengen op de snel te oogsten vruchten van deze gelukkige verbintenis.’

De anderen hieven hun glas. Ook Cecilie hield haar glas omhoog, waarbij ze zich tot de baron richtte. Stijf en met onbewogen gezicht zat hij naast haar en nam de gelukwensen in ontvangst alsof het om een begroetingsritueel ging. Voor zijn bruid had hij geen glimlach over, zelfs geen blik. Eigenlijk wist ze zo goed als niets van hem. Hij had haar aan geen van zijn kennissen, laat staan zijn familie, voorgesteld. Toen ze hem daarnaar vroeg, had hij alleen verteld dat zijn oudere broer de landerijen van zijn familie had geërfd en daar niet gemist kon worden. Ze schenen geen goede relatie te hebben. Verdere blikken in het leven van haar verloofde werden haar niet gegund. Steeds als ze probeerde zich een beeld te vormen van hun gemeenschappelijke toekomst, werden die beelden vaag.

Haar moeder klapte in haar handen en gaf Elsa opdracht het dessert te serveren.

‘Geen zoetigheid voor mij’, zei de baron. ‘Als ik in plaats daarvan om een onderhoud onder vier ogen zou mogen verzoeken, meneer Blum.’

Cecilies vader stond op en liep samen met baron Zu Staufenfels in de richting van zijn werkkamer. Cecilie kon slechts vermoeden wat er achter die gesloten deur werd gezegd. Vermoedelijk vroeg de aanstaande schoonzoon zijn schoonvader om geld. Ze had de huwelijksadvertentie in het *Berliner Tageblatt* gezien waarin haar vader haar had aangeprezen. Daarin werd de bruidegom een financiële vergoeding in het vooruitzicht gesteld. Cecilie voelde zich als een stuk vlees op de markt waar op de prijs wordt afgedongen. Ten minste een van beide partijen had er baat bij. Voor het avondeten was de baron in een splinternieuwe zwart-glanzende koets gebracht. Voor haarzelf leverde de zaak, behalve de uitzet die onderdeel zou worden van de huishouding van de baron, niets op. Ze kon haar boosheid daarover niet helemaal onderdrukken.

Het dienstmeisje kwam binnen met een schotel van kristal,

door het facetgeslepen glas glinsterde wat bruins.

‘U verwent ons, mijn beste’, piepte mevrouw Goldstein.

‘Chocoladecrème?’ wilde mevrouw Geschwandter weten. ‘Ik ben gek op chocolade. Jij toch ook Poppie?’

Uit haar ooghoek zag Cecilie hoe een schaduw van de schoot van de fabrikantenvrouw sprong en rechtstreeks tussen de benen van Elsa glipte. Het meisje struikelde. Omdat ze met beide handen de schotel vasthield, hervond ze haar evenwicht niet, maar viel. De schotel sprong kapot en de chocolade vloog in het rond. Bruine vlekken ontsierden het behang en de jurk van mevrouw Geschwandter, die zich over haar hond had gebogen.

‘Lieve hemel, wat gebeurt er!’ gilte mevrouw Blum en stormde op haar af om de smurrie van mevrouw Geschwandters jurk te verwijderen. In het wilde weg depte ze met haar servet erop los. Niemand scheen zich te bekommeren om het dienstmeisje op de grond. Alleen het hondje draaide om haar heen en deed zich te goed aan de chocoladecrème die naar alle kanten was gevlogen. Dus hielp Cecilie Elsa op te staan en zag dat ze zich in haar hand had gesneden. Ze zette het meisje op haar stoel. Om de wond beter te kunnen onderzoeken, legde ze de gewonde arm op tafel. Toen ze het bloed uit de wond zag stromen, voelde ze een lichte onpasselijkheid. De glasscherven hadden in de huid een rechte snee gemaakt en de wond stond wijd open. Toen Cecilie de wondranden nader onderzocht, sprong het hondje bij Elsa op schoot en begon te snuffelen.

‘Foei, af’, voer Cecilie uit, maar Poppie rolde zich op, zich van geen kwaad bewust. De wond bloedde hevig, wat goed was omdat daardoor het vuil eruit verwijderd werd, maar aan de andere kant kon ze zo te veel bloed verliezen. Er moest een drukverband worden aangelegd. Cecilie keek om zich heen naar een geschikt stuk stof. Haar servet zat vol wijn- en jusvlekken. Zonder dralen maakte ze de Venetiaans kanten kraag van haar blouse los, vouwde hem in het midden dubbel en drukte de stof

vervolgens op de wond. Ter versteviging wikkelde ze haar servet er nog omheen en knoopte het stevig vast.

Intussen was mevrouw Blum gestopt met haar pogingen om de jurk van de fabrikantenvrouw schoon te vegeen.

‘Onhandige meid. Je deugt ook nergens voor. Pak je boeltje maar’, ging ze tegen Elsa tekeer. Het meisje kwam bij zinnen en trok haar arm bij Cecilie weg. Toen ze opstond, viel het hondje van haar schoot. Jammerend kroop het onder de tafel.

‘Moeder, zou u misschien niet ...’ Cecilie hoopte het ontslag op de een of andere manier ongedaan te kunnen maken.

‘Ik wil er niets meer over horen.’ Haar moeder liet duidelijk merken dat ze zo’n voorval in het bijzijn van haar gasten pijnlijk vond. Ze begon weer een babbeltje. Bereidwillig gingen het echtpaar Goldstein en de heer Geschwandter daarop in, terwijl mevrouw Geschwandter onder de tafel kroop en om haar Poppie riep. Alleen haar brede achterwerk stak er nog onderuit.

Elsa viel voor Cecilies moeder op haar knieën. ‘Mijn ouders en mijn broertjes en zusjes hebben het geld nodig. Als ik mijn betrekking verlies ...’

‘Dit is ongehoord. Je hebt geen manieren!’

‘Hebt u toch medelijden, geachte mevrouw!’ Het meisje greep de hand van haar meesteres en bedekte die met kussen.

‘Laat me los!’ Mevrouw Blum wilde haar van zich afschudden, maar Elsa liet niet los.

‘Dat lossen we later wel op’, bemoeide haar man, die met de baron in de eetkamer was teruggekeerd, zich met de zaak. ‘Ruim nu eerst de rommel die je hebt aangericht maar op’, zei hij tegen het meisje.

Meteen begon Elsa de scherven op de grond bij elkaar te rapen.

‘Ze is gewond’, zei Cecilie. ‘We moeten een dokter waarschuwen.’

‘Eerst brengt ze alles netjes in orde, daarna mag ze naar het

hospitaal’, besliste haar vader en nam toen zijn rol als gastheer weer op. ‘Een glaasje sherry misschien?’

‘Ja, graag. Goed personeel is tegenwoordig niet makkelijk meer te vinden’, merkte de heer Goldstein op.

‘Dat is de schuld van die wereldvreemde socialisten.’ De baron streek enkele keren over zijn snor.

‘Onvaderlandse types’, viel Cecilies vader hem bij terwijl hij voor de heren een royaal glas inschonk. ‘Agitatoren van de ergste soort. Een ware pest. Verschrikkelijk dat ze bij de verkiezingen voor de Rijksdag in Berlijn zo veel stemmen hebben weten binnen te halen.’

Ook de heer Geschwandter sloot zich bij het klaaglied aan. ‘In mijn fabriek stoken ze de arbeiders op. Ze willen meer geld voor minder werk. Heb je ooit zoiets idioots gehoord?’

‘Ze maken de mensen wijs dat een samenleving zonder klassen een soort paradijs is. Een samenleving zonder klassen. Laat me niet lachen.’ Tegelijk stootte de baron een lach uit die deed denken aan het blaffen van een hond. ‘Alsof een mandenmaker zich op hetzelfde niveau zou bevinden als een generaal. Het heeft tenslotte een reden waarom niet alle mensen gelijk geboren worden.’

Toen verontschuldigde hij zich, hij had nog een dringende afspraak. Mevrouw Blum gaf Cecilie een teken hem naar de deur te begeleiden.

In de gang trok de baron zijn handschoenen aan en klapte zijn hoge hoed open die Elsa hem aanreikte. Hij gaf haar geen footje. Toen het meisje de keuken in ging, was Cecilie voor het eerst met hem alleen. Ze had de indruk dat hij zo snel mogelijk weg wilde. Met zijn rechterhand bracht hij de hare naar zijn mond.

‘Tot gauw, liefste.’ De snor kietelde de rug van haar hand. Zodra de baron de deur uit was, veegde Cecilie haar hand aan haar rok af.

Zijn vingers grepen in het glibberige vlees van het hart, dat hij bij de lever, de nieren en de andere organen teruglegde in de geopende borst- en buikholt. De met donkerrood bloed besmeurde hand veegde hij af aan zijn schort. Intussen reikte zijn assistent hem naald en draad aan. In het licht van de gaslamp boven de sectietafel naaide Hektor von Thorwald met grove steken de huid van het lijk weer dicht. Meteen daarna sneed hij de draad met zijn scalpel door.

‘Volgende!’ Hektor stuurde zijn assistent, Max Weimar, naar het voorportaal van de kelder, de ruimte waar de lichamen lagen die hem hielpen zijn kennis over de dood te verdiepen.

Hij stond bekend om zijn bovenmatige belangstelling voor de doden van Berlijn en wist dat men hem achter zijn rug om zijn studies bespote, hem zelfs “de bezetene” noemde. Toch klopte de politie met haar moeilijke gevallen, zaken waarbij de doodsoorzaak onnatuurlijk en omstreden leek, altijd weer bij hem aan.

Toen hij zich oprichtte, hoorde hij een geluid. Zijn ogen traanden door het gebrekkige licht. Maar in elk geval zag je, dankzij de duisternis die in de hoeken en onder de tafel heerste, de vele bloedspatten niet.

‘Avond, Tiegler’, zei Hektor zonder zijn hoofd op te tillen. Diens reutelende ademhaling had de inspecteur verraden. De corpulente politieman was samen met de rechter en de chirurg – alle drie getuige bij de sectie – achter Max Weimar het mortuarium binnengekomen.

Meer dan bijna al zijn collega’s bij de recherche bekommerde inspecteur Tiegler zich om de slachtoffers van moord die de stad met regelmatige tussenpozen uitspuwde. Met de lijken wendde de politieman zich bij voorkeur tot Hektor. En die vond dat prima.

De inspecteur zette zijn paraplu ingeklapt tegen de baar waarop Hektor zijn sectiewerk verrichtte. Het regenwater druppelde van

de stof en vermengde zich met het opgedroogde bloed op de grond. Het lijk, dat in zijn houten kist al een paar uur had liggen wachten tot de getuigen van de sectie elkaar in de kelder zouden ontmoeten, werd door Hektor en zijn assistent op de metalen tafel getild. Toen Hektor het doek terugvloog, steeg de zoete geur van de dood op en voegde aan de doordringende geur van bederf in de kelder een component toe. De rechter stootte een sissend geluid uit en deed een stap naar achteren.

‘Hoe houdt u dit toch vol?’ Zijn stem kwam vanachter zijn zakdoek vandaan die hij tegen zijn neus en mond gedrukt hield.

‘Wat?’ Hektor zocht Tieglers blik. Diens mond werd door de grijns op zijn gezicht almaar breder, tot de mondhoeken zijn bloemkooloren bereikten.

Aan de pestachtige stank van de doden was Hektor allang gewend. In de kelder rook hij het helemaal niet meer. Alleen als hij aan het eind van de dag uit de donkere kelder naar boven ging, merkte hij dat de geur van de dood in zijn kleren en haren hing.

‘Een visser heeft hem uit de Spree gehaald. Mooie vangst. We mogen van geluk spreken dat hij hem niet meteen weer heeft teruggegooid, maar de politie heeft ingelicht. Kan er niet lang in hebben gelegen’, informeerde Tiegler de aanwezigen. Hektor boog zich over het lijk van een man, wat hij kon zien aan zijn genitaliën. Op de plaats waar zich het gezicht van de dode had moeten bevinden, was niets. Het lijk had geen hoofd. Hektor concentreerde zich op wat er wel was. Het lichaam was niet opgezwollen. Ook de karakteristieke grijsgroene verkleuring van ontbinding bij waterlijken ontbrak. Tieglers conclusie dat de man niet lang in de rivier had gedreven, klopte.

‘Nog meldingen van vermissingen?’ wilde Hektor weten.

‘Tot nu toe niet. Waarschijnlijk is het een zwerver. Dan kraait er geen haan naar. Zal wel in een armengraf belanden. Maar dat zal hem wel niets uitmaken. Dood is dood.’

Er werd weliswaar altijd gezegd dat de dood iedereen gelijk

maakt, maar Hektor wist dat dat niet klopte. Bovendien: elk lijk verried iets over de omstandigheden waaronder de dood was ingetreden. Al bestond het stoffelijk overschot alleen nog maar uit beenderen, toch kon hij het altijd nog een geheim ontfutselen. Hier in de kelder bevond zich het schaduwrijk waarin hij heerste. Hij keek de man in zijn niet aanwezige ogen.

‘Je zult me vertellen wie je bent en wat er met je gebeurd is.’

De rechter kuchte.

Eigenlijk had Hektor het onderzoek bij daglicht moeten uitvoeren, zoals de Pruisische richtlijnen voorschreven, maar buiten was het allang donker. Toen nam hij het lijk nauwkeurig op. Centimeter voor centimeter zocht hij de huid af naar sporen van letsel. Hij lette vooral op de delen van de hals die waren overgebleven.

‘De doodsoorzaak staat in ieder geval vast’, zei de rechter, die zich in Hektors kelder iedere keer zo weinig mogelijk bewoog en alleen keek naar het hoogstnoodzakelijke; hij voelde er zich als Orpheus in de onderwereld. ‘Wat een smeerlapperij om iemand te onthoofden.’

‘Dat is nog niet zeker’, wierp Hektor tegen.

‘Hij zal zijn hoofd toch niet zomaar verloren hebben.’ De rechter lachte geforceerd.

‘Maar hij is er niet aan overleden.’

‘Waarom dan? Ik heb geen andere wonden gezien.’

Hektor wees op de hals.

‘Geen naar binnen gestulpte wondranden, geen gecoaguleerd bloed ...’

‘Geco wat?’

‘Geen geronnen bloed, geen zwelling, geen ontsteking.’

‘En? Wat zegt ons dat?’

‘Dat de man dood was toen zijn hoofd werd afgehakt.’

De inspecteur kwam dichterbij. ‘Inderdaad. Niets. Waarom zou iemand zoiets doen?’

‘Mes!’ De assistent reikte Hektor zwijgend het gevraagde instrument aan. Geen onnodig geklets als het om de kern van de zaak ging. Gezwets kon de gerechtsarts bij zijn werk niet uitstaan. De buikwand waarin hij sneed, was erg vet. Nauwkeurig bestudeerde hij de plaats en de kleur van de organen, daarna begon hij aan het onderzoek van de borstholte. Daar stelde hij een breuk vast in de vijfde en zesde rechterrib en een forse scheur in de lengterichting van de lever, die in twee helften voor hem lag.

Hektor werkte stil en precies. De slijmvliezen van de doorsneden luchtpijp waren purperrood en bevatten enkele druppels nog vloeibaar, niet schuimend bloed. Aan de ene kant van de schildklier ontdekte hij een verkalking ter grootte van een walnoot rond een holte die deels met stukjes bot en deels met vet was gevuld. Na het onderzoek daarvan richtte hij zich op de beenspieren, waaraan hij iets opvallends vaststelde. De musculatuur van het linkerbeen was duidelijk zwakker dan die van het rechter. Pas aan het eind haalde hij maag en darmen eruit. De stank die zich verspreidde was onontkoombaar.

Na beëindiging van de sectie liet hij het aan Max over het lijk weer met de verwijderde organen te vullen. Meteen ging de assistent aan de slag. Hektor bofte met hem; meestal had hij te stellen met luie, mopperende werknemers, omdat hij geen andere kon vinden. Hektor overhandigde Max zijn sectie-instrumenten om deze te reinigen, deed zijn schort af en hing het aan dezelfde lijn waaraan de kleding van de verschillende doden bungelde. Plotseling in beweging gebracht, schokten de schaduwen van de kledingstukken in epileptische aanvallen over de wand.

‘Wij zijn hier niet meer nodig’, zei de rechter ten afscheid en liep met de chirurg richting uitgang.

Hektor wendde zich tot Tiegler. ‘Gaat u met mij mee? Ik vertel u bij het avondeten de resultaten van de lijkschouwing’, stelde hij voor. ‘Bovendien heb ik vandaag bij de veiling van de nalatenschap van een collega een interessant voorwerp op de kop

getikt dat ik u graag wil laten zien.’

‘Het spijt me. Mijn vrouw wacht op me en houdt er niet van als het vlees te lang in de oven ligt te smoren. Anders wordt ze kwaad.’ Tiegler wreef over zijn glanzende schedel. ‘Een andere keer graag. Kunt u me zeggen of er een gereede kans is dat we de dode identificeren?’

‘Het is in ieder geval niet onwaarschijnlijk.’

‘Er wonen tenslotte nauwelijks meer dan een miljoen mensen in Berlijn en omgeving’, schertste de inspecteur.

‘Zoekt u naar een tijdens zijn leven hinkende, welgestelde man van een jaar of veertig, vijftig jaar met een opvallend verdikte hals als gevolg van een kropgezwel’, adviseerde Hektor de politieman. ‘Hij is overreden. De vraag of het zijn eigen schuld is of die van de ander, kunnen we ons besparen. Na het intreden van de dood heeft men zijn hoofd afgehakt. Vermoedelijk met een bijl. Eén slag. Daarna heeft men zijn lijk in de Spree gegooid.’

‘Hoe lang heeft hij in het water gelegen?’

‘Naar de mate van ontbinding en de buitentemperatuur te oordelen maximaal zeven dagen.’

‘Ik wens u een prettige avond.’ Tiegler pakte zijn paraplu. ‘Hebt u nog een aanwijzing over de moordenaar?’

‘Dat is uw taak’, antwoordde Hektor, die wist dat hij juist over die vraag die avond zou speculeren tot hij in slaap zou vallen. Aan de wastafel waste hij zijn handen met carbol. Het zuur vrat het bovenste vel van zijn huid aan dat hij er in repen kon aftrekken. Hier en daar kwam zelfs het rode vlees tevoorschijn. Maar ook daarmee raakte hij de dood niet kwijt. Die kleefde namelijk al aan hem sinds hij acht jaar oud was.